

International Science Group

ISG-KONF.COM

VII

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"MODERN TRENDS IN DEVELOPMENT
SCIENCE AND PRACTICE"**

**Varna, Bulgaria
November 02-05, 2021**

ISBN 978-1-68564-516-8

DOI 10.46299/ISG.2021.II.VII

MODERN TRENDS IN DEVELOPMENT SCIENCE AND PRACTICE

Abstracts of VII International Scientific and Practical Conference

Varna, Bulgaria
November 02 – 05, 2021

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The VII International Science Conference «Modern trends in development science and practice», November 02 – 05, 2021, Varna, Bulgaria. 619 p.

ISBN - 978-1-68564-516-8

DOI - 10.46299/ISG.2021.II.VII

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D. (Economics), specialty: 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)"
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"

19.	Денисенко М.П., Голотко А.О. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ»	95
20.	Кашперська А.І. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	98
21.	Корнієнко О.П. ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ В СВІТОВОМУ МОРЕГОСПОДАРСЬКОМУ КОМПЛЕКСІ	104
22.	Палійчук Є.С., Горват Г.А. ТЕНДЕНЦІЇ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	109
23.	Ревина И.Н. МАРКЕТИНГОВАЯ ОРИЕНТАЦИЯ СТРОИТЕЛЬНОГО ПРЕДПРИЯТИЯ	114
24.	Сикорская В.М., Алексеев Г.В. ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В УСЛОВИЯХ ОГРАНИЧЕНИЙ НА ПОСТАВКИ СЫРЬЯ	116
25.	Трушкіна Н.В. ЗЕЛЕНА ЕКОНОМІКА ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ БОЛГАРІЇ	120
26.	Черняк О.В. ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	127
27.	Шегір Ғ.Б., Ыдырысбек М. ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАҒДАРЫС ЖАҒДАЙЫНДА ШЕШІМ ҚАБЫЛДАУДАҒЫ БАСҚАРУ ЕСЕБІНІҢ АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕСІ	130

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ В СВІТОВОМУ МОРЕГОСПОДАРСЬКОМУ КОМПЛЕКСІ

Корнієнко Оксана Петрівна,

к.е.н., доцент

Національний університет кораблебудування

імені адмірала Макарова

м. Миколаїв, Україна

Вступ. Складні і неоднозначні процеси глобального характеру позначаються на морській діяльності нашої країни і, природно, на системі управління морегосподарським комплексом.

По-перше, державний суверенітет прибережних країн зазнає суттєвих змін і деформації. У традиційні сфери ведення і діяльності їх органів державної влади наполегливо вторгаються нові учасники - транснаціональні корпорації, глобальні інститути та міжнародні об'єднання, недержавні некомерційні організації, - намагаючись диктувати власні правила. Лібералізація, складні інтеграційні і дезінтеграційні процеси в міжнародних відносинах, поступове нівелювання відмінностей між державами і делегування багатьма країнами частини своїх функцій наддержавним політичним, фінансовим і військовим структурам (ООН, НАТО, Міжнародний валютний фонд, Світовий банк та ін.) привели до активізації участі останніх у формуванні нової морської політики глобалізованого світу. У той же час вони сприяли утворенню ТНК, що володіють потенціалом для самостійної експлуатації тих чи інших ресурсів Світового океану. Безліч таких приватних суб'єктів впроваджується в сферу діяльності урядів, вносячи корективи в їх політику, а найбільші з них виявляються здатними широко впливати на фінансову, технологічну та іншу кон'юнктуру глобалізованої економіки в цілому.

В результаті загострюється конкуренція і пряме суперництво між окремими країнами, їх об'єднаннями, спілками, а також ТНК за океанічні простори і ресурси, включаючи ті з них, на які, відповідно до Конвенції ООН з морського права 1982 року, поширюються суверенітет та суверенні права прибережних держав.

По-друге, взаємодія держав ускладнюється стрімким виникненням різного роду горизонтальних транскордонних потоків, що йдуть ззовні, - товарних, фінансових, інформаційно-комунікаційних, міграційних, інноваційних тощо. Глобалізація збільшила їх обсяг, швидкість і значення - від електронної пошти, теле- і радіосигналів, товарів споживчого попиту, парникових газів до віртуальних і реальних вірусів, озброєнь і зброї масового знищення. Деякі з них перетинають державні кордони поза контролем урядів і без їх відома, кидають виклик традиційним вертикальним ієрархіям.

По-третє, на тлі глобальної уніфікації морських політик провідних морських держав і активного розвитку прибережних держав, відбувається формування

нових міжнародних умов здійснення морекористування і перехід до глобальної (наддержавної) системи управління просторами і ресурсами Світового океану. Як стверджується, вона створюється на принципах обережного підходу та сталого розвитку. Такий ліберальний порядок безпосередньо загрожує легітимності, суверенітету і національним інтересам багатьох прибережних країн, що реалізують свою морську політику, яка побудована на власному уявленні про порядок і управлінні океанічними просторами і ресурсами [1].

Метою дослідження є ґрунтовний аналіз підходів до визначення тенденцій в світовому морегосподарському комплексі в умовах всесвітньої глобалізації.

Матеріали та методи. При проведенні дослідження проведено ретроспективний аналіз літературних джерел та імплементовано дані проведених наукових досліджень щодо основних підходів до розвитку підприємств морегосподарювання.

Результати та обговорення. Сьогодні значення Світового океану в життєдіяльності людства неймовірно зросло. Морегосподарський комплекс відіграє одну з провідних ролей у формуванні загальносвітового валового продукту. У структурі світової торгівлі лідируючі позиції займають товаропотоки, що проходять через морські транспортно-комунікаційні магістралі. Найближчим часом, згідно з прогнозами Всесвітньої продовольчої організації ООН, відбудеться різкий стрибок попиту на продукцію морського промислового рибальства. Нарощується промисел водних біологічних ресурсів в конвенційних районах Світового океану, а особливо за межами їх дії. Починається повномасштабне освоєння мінеральних і енергетичних ресурсів континентального шельфу та активізується робота по забезпеченню доступу до корисних копалин глибоководного дна (оголошеного «спільною спадщиною людства»), які обумовлені все частіше відзначається виснаженням запасів корисних копалин континентальної частини Землі. Все ширше залучаються до промислового обороту альтернативні енергоджерела з використанням геотермальної, циркуляційної океанічної, хвильової, планетарної гравітаційної (припливи і відливи) енергії. Прибережними державами активно розвивається високоприбутковий (в деяких країнах - бюджетоформуючий) морський туризм [2].

Світовий океан стає стратегічним ресурсом людства, проте технологічно складні види морської діяльності доступні лише окремим, найбільш розвиненим країнам або провідним морським державам. В їх новій морській політиці проводяться заходи, що сприяють військовій, транспортній, енергетичній та продовольчій безпеці, ефективному та раціональному управлінню океанічними ресурсами, комплексному і гармонійному розвитку морського сектору локальної та глобальної економіки, а також впорядкованому сталому соціально-економічному зростанню приморських регіонів, окремих поселень і територій. Однак вони ж, де-юре підтримуючи суверенні права прибережних держав, де-факто забезпечують доступ до просторів і ресурсів акваторій, що знаходяться під юрисдикцією інших країн, головним чином самим собі і ТНК.

Активізація транскордонних контактів в галузі морської діяльності, багатоплосщова взаємозалежність світу, що глобалізується, навіть спроби

посилення регуляційних функцій міжнародних морських організацій, безумовно, формують і нові позитивні імпульси, відкривають перспективні можливості розвитку морекористування окремих держав (за рахунок вільного обміну технологіями експлуатації просторів і ресурсів Світового океану, посилення припливу інвестицій в національні морегосподарського комплексу, раціоналізації їх позиціонування в системі міжнародного поділу праці тощо).

З позитивних і активно декларованих тенденцій слід відзначити можливість становлення системи комплексного (інтегрованого) розвитку і координації морської діяльності не тільки в державному, а й у всесвітньому масштабі. Багатьом експертам вона видається найбільш оптимальною і найбільш адекватною постійно виникаючим глобальним викликам і загрозам. Також активно пропагуються такі привабливі форми перспективного морекористування, як експлуатація ресурсів на благо майбутніх поколінь, комплексний і гармонійний розвиток морського сегмента локальної та глобальної економіки, упорядковане соціально-економічне зростання приморських регіонів і територій.

З негативних наслідків слід згадати те, що послідовно відбувається штучна сегрегація світового морського співтовариства по вертикалі від провідних морських держав до країн-маргіналів і аутсайдерів, що утилізують відходи діяльності інших держав-морекористувачів. Консервація ситуації тягне за собою збільшення відриву провідних морських держав від інших прибережних держав за рівнем технологічної оснащеності і, відповідно, самої можливості використання просторів і ресурсів Світового океану, а перманентне аутсайдерство останніх, прирікає на стагнацію їх морської діяльності та наздоганяючий розвиток.

Причому слід враховувати, що в процесі отримання глобальної конкурентоспроможності морська діяльність відіграє ключову роль. Наприклад, саме наявність потужних морських портів у випадках Гонконгу і Сінгапуру зумовило феноменальне зростання їх економік. Тут же вирішальне значення мало ефективне (ціною обмеження ринкових механізмів) державне управління, включаючи субсидії та преференції, контроль імпорту тощо. Японія і всі «азіатські тигри» при входженні в світовий ринок здійснювали державне планування і регулювання економіки, включаючи її морегосподарський сегмент, а також державний протекціонізм для її захисту, продовжуючи такий курс і до цього дня, так само як і інші провідні морські держави.

Як наслідок, вже зараз посилюється асиметрична політика «подвійних стандартів», яка проводиться багатьма морськими державами щодо своїх внутрішніх (захищених протекціоністськими бар'єрами) і чужих зовнішніх (що піддаються критиці за недостатню з їх точки зору лібералізацію) ринків товарів і послуг морського походження і морського призначення.

Зрозуміло, що Україна і діяльність у Світовому океані апріорі не можуть існувати і стійко розвиватися ізольовано від інших країн-морекористувачів. Але включення в процеси глобалізації має на меті не служіння якимось абстрактним цілям і цінностям, а забезпечення на основі розгортання транснаціонального співробітництва стійкого і безпечного розвитку власної країни, вітчизняної

морської діяльності, кожного з її видів, що сприяють реалізації вітчизняних інтересів в Світовому океані по всіх азимутах, національного суверенітету і суверенних прав в прибережних акваторіях і в відкритому морі, а також їх екологічний захист.

У довготривалій перспективі тільки здатність здійснювати морську діяльність на досить високому технологічному рівні може забезпечити підтримання екологічної рівноваги Планети. Об'єктивне загострення низки екологічних проблем світового масштабу (забруднення морського середовища прибережних акваторій, дефіцит прісної питної води тощо.), суб'єктивні прагнення утримати і збільшити технологічний відрив провідних морських держав від інших прибережних держав, а також необхідність оперативно реагувати і попереджати виникнення нових викликів і загроз станом навколишнього середовища зумовили наступні устремління і нові головні тенденції в світовій морській політиці.

По-перше, відзначається поширення спеціального підходу до освоєння просторів і ресурсів Світового океану на принципах сталого розвитку та мережевого управління морекористування в глобальному масштабі, на регіональному та субрегіональному рівнях. Цей тренд може розглядатися як піонерна спроба формування The New World Order. Екстраполяція такої тенденції навіть в короткостроковій перспективі тягне за собою розширення масштабів вивчення, освоєння і використання ресурсів і просторів Світового океану на основі міжнародного визнання необхідності екосистемного підходу [3].

По-друге, безумовно помітно активне прагнення провідних морських держав швидше і надійніше закріпити за собою позиції і право розпорядження ресурсною базою в спірних акваторіях і в районах компетенції міжнародних морських організацій, що підсилюють свої регуляційні функції. По-третє, спостерігається прагнення деяких країн до міжнародної уніфікації основ національної морської політики прибережних країн. По-четверте, відбувається неухильне підвищення екологічних вимог і стандартів до всіх технічних засобів і технологій, що застосовуються в морекористуванні, в тому числі посилення контролю за судноплавством і іншими видами морської діяльності в рамках підтримки екосистемного балансу, боротьби з міжнародним тероризмом, попередження транс- і внутріконтинентального поширення зброї масового знищення, його потрапляння до нелегальних позадержавних утворень. По-п'яте, здійснюється розвиток глобальних інформаційних систем, мереж і технологій подвійного призначення і подвійного використання, що забезпечують спостереження за Світовим океаном і моніторинг надводної та підводної обстановки. По-шосте, відзначається зміщення районів інтенсивної морської діяльності до нових полюсів технологічного і фінансового тяжіння. Нарешті, по-сьоме, посилюється формування морськими державами у всесвітньому масштабі культу споживання для просування власних товарів і послуг морського походження і морського призначення, а також через зростання темпів їх появи.

Висновки. Таким чином, провідні морські держави вже впливають і посилюють свій вплив на процес цілеспрямованого вирішення політичних,

міжнародно-правових та інших питань морської діяльності прибережних держав, що розвиваються. Посилюється технологічне відставання більшості країн, що розвиваються прибережних держав зумовлює їм шлях наздоганяючого розвитку. Ті з них, які відрізняються високими темпами зростання економіки, нарощують ударну міць військово-морських сил, інтенсифікують морегосподарської діяльності, зосереджують політичні та адміністративні зусилля на консолідації секторального управління і подоланні конфліктогенних інтересів між усіма видами морської діяльності. Основна увага при цьому приділяється формуванню і реалізації нової морської політики для отримання максимальної вигоди від комплексного використання морських просторів і ресурсів у середньо- і довгостроковій перспективах.

Список літератури:

1. Oceans and sustainable development: integration of three dimensions of sustainable development, namely, environmental, social and economic - European Union and its Member States contribution 29 February 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.un.org/depts/los/general_assembly/contributions_2015.
2. Frasyunuk T., Primachev N.T., Dabrowski J. и др. Проблемы устойчивого развития подсистем глобальной морской транспортной индустрии: [монография] / [Т. Frasyunuk, Н.Т. Примачев, J. Dabrowski и др.]; под. ред. Н.Т. Примачева, Н. Klimek. – Херсон: Гринь Д.С., Gdansk: UGIT I НМ, 2019. – 316 с.
3. Кропинова Е.Г. Устойчивое развитие прибрежных территорий как основа комплексного управления прибрежными зонами / Е.Г. Кропинова, Э.П. Афанасьева // Вестник Балтийского федерального университета им. И. Канта. – 2018. – №1 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/>